

Co čeká veterinárního distributora v příštím desetiletí

Ing. Petr Samohýl
CEO, Samohýl group a. s.

14. května 2019, Brno

Klíčová legislativa do roku 1998(9)

- Zákon o Komoře veterinárních lékařů (381/1991 Sb.)
- Zákon o Léčivu (79/1997 Sb.)
- Zákon o Veterinární péči (166/1999 Sb.) nahrazující původní (87/1987 Sb.)

Co se legislativě do roku 1998 povedlo

- Poskytovatel Odborné veterinární činnosti musí být člen KVL.
- Veterinární lékař (způsobilý poskytovatel Odborné veterinární činnosti) získal statut osoby oprávněné k výdeji léčiv.
- Legislativní rámec velmi přesně definoval co lze a co nelze v oblasti Odborné veterinární činnosti, oblasti distribuce a výdeje léčiv, dělat.
- Byl vytvořen striktní právní rámec pro kontrolu medikací krmných směsí.

Co se legislativě do roku 1999 nepovedlo

- Zákon o KVL neupravil poskytování Odborné veterinární činnosti právníckými osobami. Již v roce 1992 Obchodní rejstřík v Ostravě zapsal eseročku „Všeobecnou veterinární činnost.“
- Přísný výklad zákona chovatelům hospodářských zvířat téměř neumožňoval nakládání s léčivy na předpis, což vedlo k šedé zóně - existence skříněk s léčivy u chovatelů (včetně injekčních preparátů).
- Chovatel může legálně (dle pokynu lékaře) pouze provést topické ošetření zvířete a perorální / topické podání léku. V šedé zóně byly aplikace dalších forem léčiv chovatelem.

Úspěchy do roku 1998

- Úspěšné oddělení poskytování veterinární léčebné péče od státní správy.
- Členové KVL hladce převzali léčebnou péči o hospodářská zvířata.
- VFU zvládla polistopadovou transformaci, úroveň vzdělávání (zejména v oblasti péče o společenská zvířata) se zvyšuje.
- Máme první české veterináře diplomované Evropskými odbornými společnostmi.
- Vznikla specializovaná distribuce veterinárních léčiv. Veterináři mají k dispozici veškerá důležitá světová léčiva.

Co se nepovedlo do roku 1998

- KVL se nepovedlo navázat partnerský vztah se svazy chovatelů hospodářských zvířat.
- Zahraniční výrobci léčiv začali stimulovat preferenci v používání jejich léčiv poskytováním značných individuálních slev veterinářům.
- Řada veterinářů se místo toho, aby obhajovala přidanou hodnotu své práce, uchýlila k vydělávání peněz skrz prodej léčiv s vyšší marží.
- Chovatelé tuto skutečnost zjistili a snaží se veterináře obejít. Někteří distributoři vstoupili do šedé zóny přímých dodávek chovatelům.

Vývoj právního rámce do roku 2008

- Do českých zákonů byly primárně zapracovány Evropské směrnice.
- Proběhlo legislativní a procesní ukotvení Veterinárních přípravků (výrobky, které ve smyslu Zákona nejsou léky, ale používají se při péči o zvíře).
- Vzniká skupina Vyhrazených veterinárních léčivých přípravků, jsou stanovena pravidla pro jejich oběh.

Úspěchy období 1999 - 2008

- Bouřlivý rozvoj péče o společenská zvířata, roste odborná způsobilost lékařského a podpůrného personálu.
- Veterinární lékaři rutinně používají specializovanou výživu (diety) při péči o psy a kočky.
- Zpřísněná legislativa razantně omezuje spotřebu perorálních antibiotik podávaných ve výkrmu.
- Tvrdé konkurenční prostředí přinutilo chovatele skotu k razantnímu zkvalitnění péče v jehož důsledku klesá spotřeba antibiotik.

Co se nepovedlo v období od 1999 - 2008

- Nadále není legislativně, jednoznačně definováno poskytování veterinární léčebné péče právníckými osobami.
- Zejména v péči o hospodářská zvířata se nedaří obhajovat přidanou hodnotu veterinární péče a ti se stále více zaměřují na obchod s léky.
- 17. 1. 2001 si velký zemědělský prvovýrobce zapisuje oprávnění k distribuci veterinárních léčiv.
- Někteří chovatelé hledají cestu ze šedé zóny v nákupu léčiv cestou třístranných smluv (distributor, veterinář, chovatel).
- VFU neumí vychovávat podnikavé veterináře.

Klíčové události 2008 – duben 2019

- Exploze on-line prodeje včetně Vyhrazených léčiv.
- V roce 2008 koupil Henry Schein, Inc. (největší světový distributor veterinárních léčiv, kotovaný na NASDAQ) Noviko, a. s.
- V roce 2018 Henry Schein, Inc. vyčleňuje, celosvětově, svojí veterinární divizi a spojuje ji s americkým on-line prodejcem Vets First Choice. Nová společnost se jmenuje COVETRUS, Inc. (kotována na NASDAQ).
- Rodina Tomáše Chrenka (např. zdravotnická skupina Agel) kupuje nejdříve kliniky Jaggy (Brno + Praha) následně řetězec PetCenter (ČR + SK).

Několik aktuálních postřehů ze světa

- Ve Skandinávii veterináři prakticky neobchodují s léčivy.
- V řadě dalších západoevropských zemí si většinu péče dělají zemědělci sami (včetně nákupu léčiv), veterinář je více méně konzultant.
- V USA a UK se i preventivní léčebné (vakcinační) programy navrhují na základě analýzy sebraných ukazatelů z chovu (BIG DATA analýzy).
- Ve Velké Británii a Skandinávii kontrolují poskytování veterinární péče o společenská zvířata řetězce (AniCura, IVC, VetPartners. . .).
- V UK a Skandinávii je nadpoloviční počet psů „zdravotně“ pojištěn.

Aktuální stav zásobování veterinárními léčivy

- 5 výrobců (Bayer, Bioveta, Böehringer, MSD a Zoetis) dodává cca 2/3 veškeré spotřeby léčiv v ČR.
- Noviko (Covetrus) kontroluje 50 % zásobování oprávněných subjektů léčivy (se zahrnutím smluvní distribuce a vyloučení redistribuce).
- Samohýl group má na zásobování léčiv podíl 25 % a všichni ostatní distributoři dohromady také 25 %

Poznámka:

- *Odhad nezahrnuje léčiva pro medikaci krmiv a medikovaná krmiva (včetně kokcidostatik v krmivu).*
- *Chyba odhadu +/- 5 %.*

Co nás čeká a nemine v příštích 10 letech

- Účinnost nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) o veterinárním léčivém přípravku.
- Schválení související národní legislativy.
- Další zpřísnění antibiotické politiky.
- Logistické limity stávající infrastruktury ČR.
- Populační past. Pokračuje přirozený úbytek tuzemského obyvatelstva v produktivním věku (18–65 let). V uplynulých letech byl úbytek vykryt imigrací (primárně ze slovanských zemí). Další vývoj imigrace je z mnoha důvodů velká neznámá.

Realistický scénář, pravděpodobnost 80%

- Sucho komplikuje zemědělcům život, přesto držíme stávající stavy krav a dokonce mírně (možná za podpory státu) rostou počty prasnic.
- Ekonomika stagnuje, nicméně obyvatelé na svých miláčcích a své výživě nešetří.
- Rozvoj „hobby“ chovatelství hospodářských zvířat (ovce, kozy, slepice. . .)
- Digitalizace evidence léčiv, stájových deníků a zdravotních karet zvířete umožní legální napřímení distribuční cesty od výrobce ke spotřebiteli.
- Přežijí jen distributoři, kteří se transformují na špičkové, plně digitalizované logistické operátory.

Pesimistický scénář, pravděpodobnost 10%

- Zemědělství se nedokáže vyrovnat se suchým počasím. Klesají výnosy rostlinné výroby, klesá produkce mléka a nedaří se revitalizace chovu prasat.
- Přísné emisní limity dusí výrobu aut, výroba tuzemských automobilek, i v důsledku nedostatku kvalifikované pracovní síly, klesá.
- HDP padá a padá
- Lidé nemají peníze a šetří kde mohou, klesají výdaje na domácí mazlíčky i spotřebu živočišných proteinů.
- Bují šedá (černá) ekonomika včetně nelegálního oběhu léčiv.

Optimistický scénář, pravděpodobnost 10%

- Zvládli jsme adaptaci na sucho (možná suchá léta nepokračují).
- Překonali jsme xenofobii a úspěšně integrujeme imigranty.
- HDP po celou dekádu každoročně roste.
- Jsme soběstační ve výrobě všech živočišných proteinů.
- Spotřebitel se zajímá o welfare zvířat což pomůže rozvoji nezávislých farem.
- Majitelé společenských zvířat zvesela utrácejí za vše možné i nemožné.
- VFU pochopila, že musí změnit svůj přístup k výběru studentů a výchově budoucích veterinářů, „Herriotovský“ veterinář je zachráněn.

Legální distribuce potřebuje jednoznačné právní prostředí

- Striktní vymezení povinností On-line prodeje léčiv (i humánních), respektive uložení a vynucení stejných povinností jako pro off-line.
- Jednoznačná pravidla pro logistiku léčiv. Řada dopravců léčiv (zejména u on-line prodeje) není schopna garantovat teplotní režim přepravy.
- Jednoznačná (asi liberalizovaná) pravidla pro dodávky léčiv chovatelům a zpřesnění povinnosti chovatele při nakládání s léčivy.
- Jednoznačné legislativní ukotvení souběhu distribuce, poskytování veterinární péče a komerčního chovu zvířat jedním subjektem.

Dotazy?

Děkuji za pozornost

Petr Samohýl

